

DIVADLO VE FRANCOUZSKÉM SAINT-NAZAIRE

THEATRE IN SAINT-NAZARE IN FRANCE

V rámci revitalizace přístavní části Saint-Nazaire bylo postaveno nové divadlo na místě původního neo-klasicistního vlakového nádraží, jehož pozůstatky byly využity pro zázemí divadla. Masivní železobetonová budova je částečně obložena prefabrikovanými panely s květinovým motivem. ■ A new theatre was built in Saint-Nazaire during reconstruction of the harbour quarter. The theatre replaced the former neo-classicist railway station and its remnants were utilized as background for the theatre. The massive construction of reinforced concrete is partly cladged with precast concrete panels with motives of flowers.

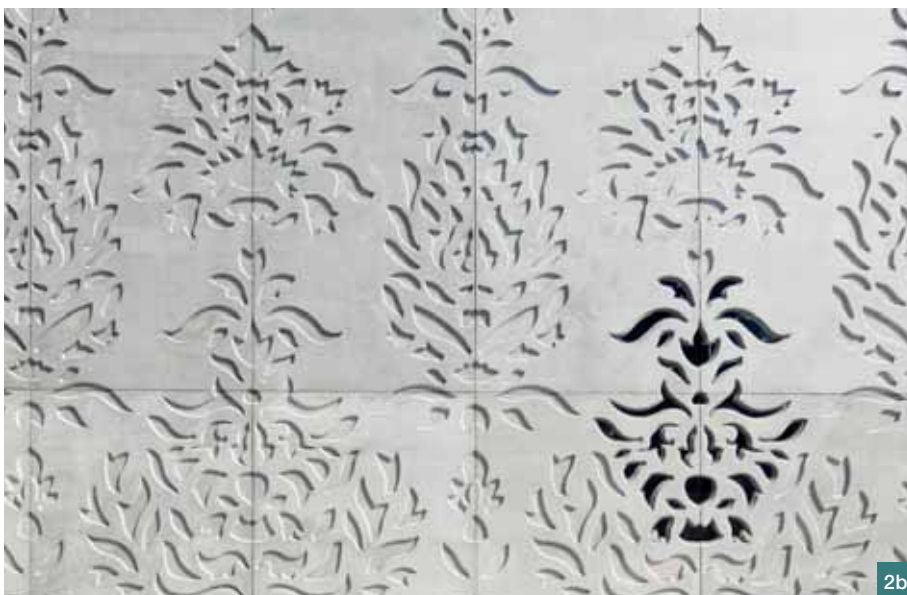
Ve francouzském přístavním městě

Saint-Nazaire bylo postaveno nové divadlo (obr. 1). Místo, na kterém stojí, zažilo vzrušující časy. Bylo vlakovým nádražím, kam přijížděli bohaté dámy a pánové, aby se vydali parníky na transatlantické cesty. Nádraží bylo otevřeno v roce 1867, deset let poté, co začala fungovat železnice na trase Paříž – Saint-Nazaire, a bylo postaveno v neo-klasicistním stylu, typickém pro pařížské stanice (obr. 3).

Během druhé světové války postavila německá armáda v těsném sousedství ponorkovou základnu (obr. 4). Tento obrovský bunkr (viz článek v *Beton TKS 3/2012*) byl cílem útoků spo-

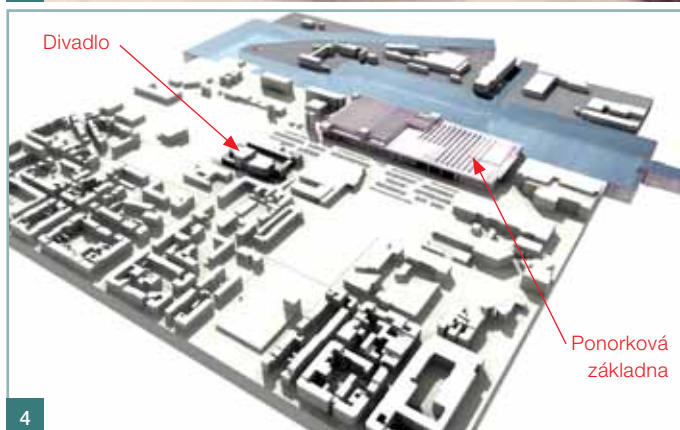
jeneckých armád. Základna sice útokům odolala, ale bombové nálety byly tak devastující, že při nich byly zničeny dvě třetiny města. Nádraží nebylo výjimkou, utrpělo závažné škody a bylo opuštěno. V místě se později soustředil „pouze“ průmysl a teprve před nedávnem bylo rozhodnuto tuto část města revitalizovat.

Divadlo je klíčovou součástí nového rozvoje. Na historickém místě starého vlakového nádraží vznikne kulturní centrum města, které bude středem kulturního a turistického dění, stejně tak i aktivit kolem přístavu. Má se stát sídlem regionálních společností a po-

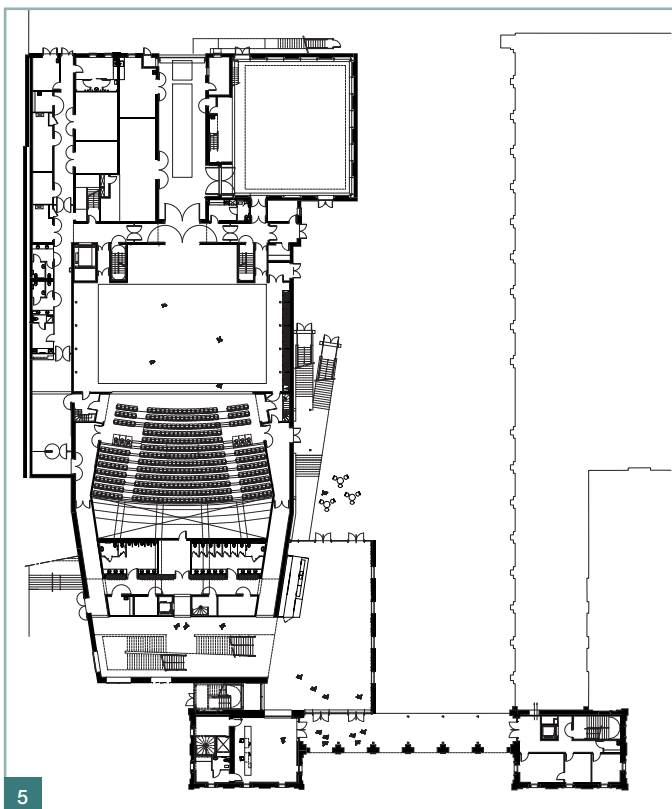

3

4

5

skytnout jim výjimečné místo pro jejich tvůrčí, produkční a multidisciplionární programové aktivity. Divadlo samozřejmě podpoří i místní umělecké aktivity. Hlavním cílem celého projektu je poskytnutí přístupu ke kultuře co nejširšímu publiku.

KONSTRUKCE JE INSPIROVÁNA OKOLÍM DIVADLA

Autoři návrhu budovy divadla čerpali inspiraci pro materiál a styl divadla z jeho nejbližšího okolí. Masivní objem byl inspirován obrovskou ponorkovou základnou, jeho členitý tvar zase okolními průmyslovými stavbami. Jako hlav-

ní materiál byl zvolen beton. V některých místech je hladký, jinde pak ostře řezaný. Pohledově atraktivní části zdobí stopy květinového motivu, který jemně propojuje původní neo-klasicistní nádraží a novou budovu divadla.

Hladké části betonové fasády jsou monolitické, doplněné prefabrikovanými panely s perforovaným dekorativním motivem. Skladba vnější obvodové stěny (obr. 9b):

- prefabrikované panely tloušťky 100 mm s prolysem hloubky 30 mm,
- vzduchová mezera 50 mm,
- nosná stěna z monolitického železobetonu

- tepelná izolace z minerální vlny tloušťky 150 mm,
- sádkartonový obklad.

V některých místech obvodové stěny jsou atypické osvětlovací otvory – niky, které jsou z vnější strany obloženy plně perforovaným prefabrikovaným panelem, jež je z vnitřní části opatřen vrstveným sklem a na úrovni vnitřního líce stěny je bílé plátno upevněné háčky ve vodící liště. Perforované fasádní prvky vrhají měkké světlo do rozsáhlého interiéru, se světlou výškou 11,5 m, připomínající tvar rozety chrámové lodi (obr. 9).

Jednoduchý ornamentální vzor po-

Obr. 1 Divadlo Saint-Nazaire

■ Fig. 1 The Saint-Nazaire theatre

Obr. 2 a) Uliční fasáda obložená prefabrikovanými panely, b) detail

Fig. 2 a) Street façade clad with precast concrete panels, b) detail

Obr. 3 Dobový snímek vlakového nádraží

■ Fig. 3 The former railway station

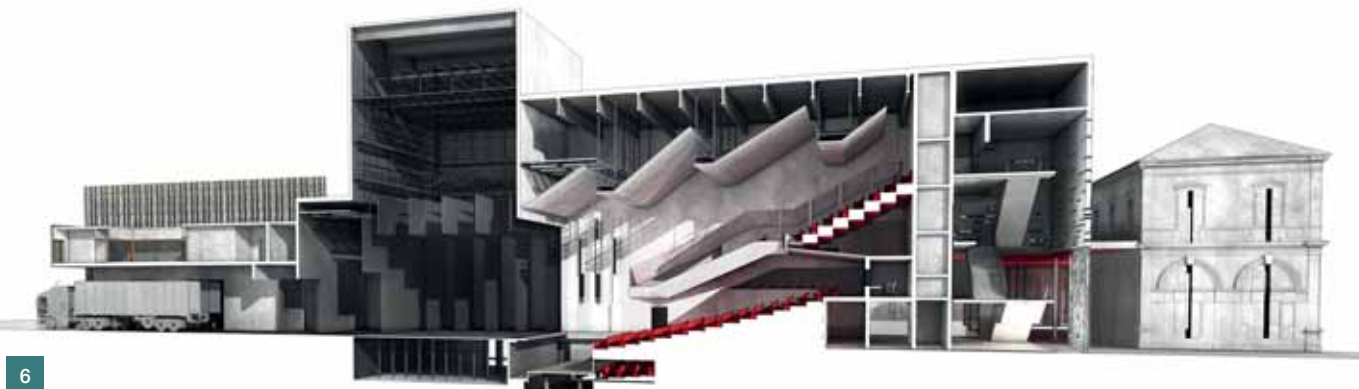
Obr. 4 Model přístavní části Saint-Nazaire

s divadlem a ponorkovou základnou

■ Fig. 4 Model of the harbour quarter Saint-Nazaire showing the theatre and the naval base

Obr. 5 Půdorys 1. NP ■ Fig. 5 Layout of the ground floor

Obr. 6 Podélný řez prostorovým modelem ■ Fig. 6 Longitudinal section of the 3D model

6

užitý na fasádě, inspirovaný motivy z francouzského hedvábí 17. století, byl zvětšen do měřítka budovy – prvek přenesený do reliéfu vlastního materiálu. Podle kreseb architekta byly s velkou přesností vyrobeny částečně nebo plně perforované panely s ornamentálními motivy, téměř plasticky. Kvůli blízkosti moře byl použit bílý cement CEM II 42.5R CE PM-CP2 NF, který chrání fasádu před účinky koroze způsobené přítomností síranů v mořském

vzduchu. Pro divadlo bylo vyrobeno 169 prefabrikovaných panelů, každý o ploše 14 m². Velký důraz byl při jejich výrobě kladen na dosažení homogenního barevného odstínu v rámci celé budovy divadla.

Betonová konstrukce hlediště spolu s jevištěm tvoří hlavní objem divadla. Další části – vstupní hala, zkušebna, šatna a technické zázemí – jsou rozprostřeny, jakoby skladiště, podél jeho boků (obr. 5).

Obr. 7 Osazování prefabrikovaných panelů, betonáž vnitřních stěn ■ Fig. 7 Mounting the precast concrete panels, concreting of the internal walls

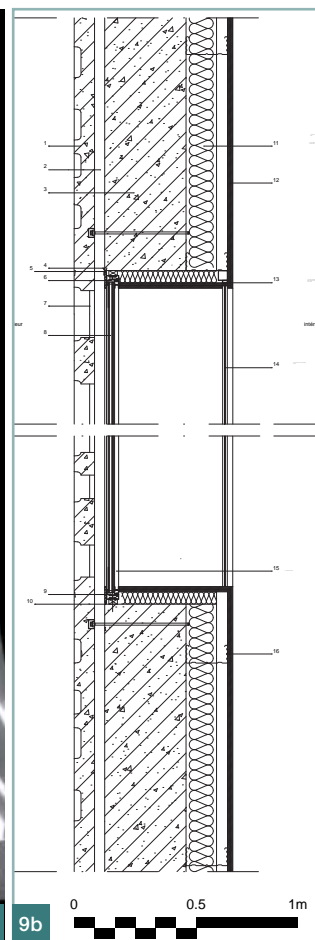
Obr. 8 Hlediště z prefabrikovaných stupňů ■ Fig. 8 Auditorium constructed of the precast concrete steps

Obr. 9 a) Osvětlení skrze niky s „rozetami“ z plně perforovaných panelů, a) řez obvodovou stěnou v místě niky ■

Fig. 9 a) Illumination through niches with rosettes of fully perforated precast concrete elements, a) section of the peripheral wall in the place of niche

Obr. 10 a) Vstupní strana, dva pavilony původního nádraží propojené arkádami navazující na novou budovu divadla, b) detail ■ Fig. 10 a) Entrance, two pavilions of the former railway station connected by arcades, extending to the new theatre building, b) detail

Obr. 11 Pohled z nádvoří ■ Fig. 11 View from the courtyard

DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

Vstupní strana komplexu (obr. 5a, 10a) je rámována budovami staré stanice, dvěma pavilony spojenými arkádami. Masivní strážné objekty vymezují plochu, na které původně stála prosklená ocelová hala s nástupištěm (obr. 3). V současnosti je tento prostor prázdný a je hlavní připomínkou historie místa, je nazýván chrámovou lodí. Dva původní pavilony vytvářejí hlavní průčelí nového kulturního přístavu, a přesto si ponechávají svou nezávislost a integritu. Byly zrestaurovány, nesou si však známky své historie, stopy bombardování a dlouhého období, po které byly opuštěny a jejich otvory zazděny, jen některé z nich byly částečně obnoveny. Východní pa-

10a

10b

11

vilon, položený dále od divadla, je sídlem administrativy. Západní pavilon, původně nádražní bufet, je sídlem kanceláře pro prodej vstupenek. Druhý vstup je ze severní strany, kde bylo pro diváky postaveno nové parkoviště.

Po průchodu arkádami divák vstupuje na vnitřní nádvoří a vstupní halou po levé straně prochází k hlavnímu schodišti, vedoucímu do hlediště (obr. 13).

Prostor vstupní haly je navržen jako neutrální entita, zajišťující graciózní přechod mezi exteriérem a interiérem, s minimálním designem nenápadně vsunutá mezi divadlo a vstupní průčelí. Střešní terasa nad vstupní halou, přístupná během otevíracích hodin, je rozšířena i nad arkádami ja-

ko lávka do druhého pavilonu – možné budoucí spojení.

Blíží-li se divák k hledišti, hala přechází ve foyer a svou velikostí se stává monumentem, zvedajícím se v celé výšce konstrukce. Schodiště, „oděné“ perforovaným zábradlím s povrchem připomínajícím původní panely, umístěné v kanceláři v západním křídle, vede vzhůru a naznačuje velikost hlediště (obr. 12).

Z foyer je ve třech úrovních přístup do hlediště v přízemí, balkon je přístupný ze dvou galerií ve druhém patře. V divadle je celkem 826 míst, 530 míst v přízemí, 296 míst na balkonech. V hledišti jsou i místa pro osoby se sníženou pohyblivostí.

Hlediště je prostorné avšak decentní, jakoby vytesané do kamene. Jediným ústupkem je, kvůli pohodlí, velkorysě pokrytí sedadel textilem. Návrh interiéru vychází z vyváženého kontrastu hrubého výrazu pohledových betonových ploch a luxusního červeného sametu sedadel, je naprosto odlišný od klasického divadelního hlediště.

Před hledištěm je 3 m hluboká předscéna, kterou je možné zcela zakrýt, nebo do ní v případě potřeby umístit orchestr.

V zadní nižší části nové budovy za jevištěm jsou prostory pro účinkující: šatny a foyer pro účinkující, technické zázemí a především zkušební sál poskytující účinkujícím místo potřebné pro jejich

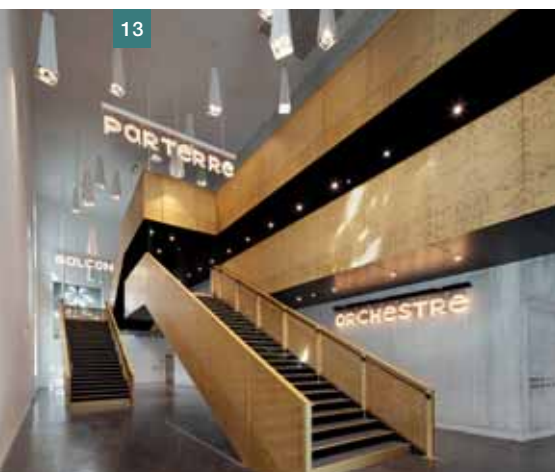
12a

12b

veškeré aktivity. Prostor sálu je opravdu neobyčejně flexibilní, umělci mohou zkoušet své představení v reálných podmínkách, včetně osvětlení scény a osob.

V suterénu pod zadní částí je manipulační prostor, kde mohou nákladní vozidla vyložit kulisový materiál pro představení, ukryté před špatným počasím a pohledy diváků.

13

ků. Kulisy jsou vykládány přímo na jeviště, do zkušebny nebo protějšího skladu.

ZÁVĚR

Při stavbě divadla v Saint-Nazaire se architektům podařilo propojit budovu nového divadla s pozůstatky historicky zajímavé konstrukce neo-klasicistního nádraží a vytvořit tak neobyčejný celek určený pro zpřístupnění kultury co nejširšímu publiku. Prefabrikované železobetonové panely ozvláštňené motivem vycházejícím z historických kreseb na hedvábí umožnily vytvořit jemný přechod mezi původní a novou architekturou.

Redakce děkuje architektonickému ateliéru K-architectures za laskavé poskytnutí podkladů a fotografií.

Fotografie: 1 až 4a, b, 7b – archiv ateliéru K-architectures, 5, 6, 7a – archiv společnosti Ciments Calcia, 8 až 14 – Luc Boegly

Připravila Lucie Šimečková, redakce

Architektonický návrh	K-architectures, Karine Herman, Jerome Sigwalt	
Výrobce betonových prefabrikátů	Savoie Frères	
Dodavatel cementu	Ciments Calcia, Italcementi Group	
Celková plocha	3 900 m ²	
Objem betonových konstrukcí	6 500 m ³	
Celkové náklady	práce	16,4 mil EUR
	veškeré konstrukce a renovace	21 mil EUR
Studie	květen 2008 až březen 2009	
Výstavba	květen 2010 až duben 2012	

Obr. 12a, b Hlediště, kontrast bílých stěn z pohledového betonu a červeného sametu sedadel ■ Fig 12 a, b Auditorium, contrast of the white walls of exposed concrete with the red velvet of the seats

Obr. 13 Foyer s centrálním schodištěm ■ Fig 13 Foyer with the central stairway